

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spań měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoóń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Džerbiske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihničisčyczerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostać.

18. njedžela po šwjatej Trojizy.

Mat. 22, 34—46.

To šu šrudni ludžo, kotřiž najwážnišče praščenja jeno k temu nacziškujaja, šo bychu s tym do špytowanja wódžili. Š tajšimi ludžimi měšesče Ješuš činicz. Farisejz, Šadduzejz, pišmawuczeni, měšchnizy, Šerodaschowi šlužobnizy — jedyn po druhim woni pšched njeho pšchithadžuju, niz wutnjenja dla, ale šo bychu šo s nim wurěčowali a jeho w rěči popadnyli.

Wobdžiwajmy pšchi tym Šbóžnikowu šczetpliwosć! Šunjež wón jich wotpohlad pšchewidža, šo wón tola podwola, na šlě-měnjaze praščenja dobre wotmolwjenja dawac, s kotrychž móža tajzly wutnyć, kotřiž woprawdže wutnyć chzedža. Tež pišmawuczenemu w našchim šczenju, kotryž jeho špytujzly praščen ša najwjetšchej kašnju w šakonju na njeho štaja, šo tajka wotmlowa došta, a my derje na tym činimy, hdyž šebi ju prawje k wutrobje bjerjemy. Pšchetož nam wšchitkim je wjedžic, nušne, šchto je to do kašnje, kotraž wšchěm druhim do přjedy dže a wot kotrejež wšchě druge wotwiškujaja, dokelž pšches to jašnišče pšnacže šwojich pšchiblušnosćow dozpiwamy a šo nam nad pucžemi, po kotrychž mamy šhodžic, jašna šwětlina roššchěrja.

Duž dha chžemy šebi dženkša Ješušowe wotmolwienie w našchim šczenju rošpomnic, a šo rošwucžic, dacž wo najwjetšchej kašni.

Pišmawucženy šo prašcha: Wišchtrje, kotra je ta najwjetšcha kašen w šakonju? Ješuš jemu wotmolwi: „Ty dyrbiš Boha, šwojeho Šnjesa, lubowacž s žylej šwojey

wutrobu, s žylej šwojey dušchu a s žylej šwojey myšlu; to je přenja a najwjetšcha kašen. Ša druga pak je tej runa: Ty dyrbiš šwojeho bližšcheho lubowacž jako šam šo. Na tymaj dwěmaj kašnjomaj wišy žyly šakon a profetojo.“

To je potajšim dwojokasem, kotruž Ješuš wšchěm druhim do přědka štaja a jako šaklad dawa: Boha žyle lubowacž a bližšcheho jako šam šo. Š tónle dwójniški šakon špšnawany jako najwjetšchi, hdyž

1. wopomnjamy, kaš hluboki je a kaš daloko do šaha. Pšchetož wón nježada wot naš jeno činjenje, ale šmyšlenie; niz tón abo tamny jenotliwy dobrý škutk šo nam tu pšchedpiškujaja, ale něšchto, šchtož ma wšchě našche škutki wožiwjeć, kaš dušcha wšchitke štawy a šmyšla wožiwjaja.

Lubosć, kotruž Bohu dožžimy, chže šnutškomnosć došpołnje pšchewšacž. Š žylej šwojey wutrobu, s žylej šwojey dušchu, s žylej šwojey myšlu dyrbiš Boha lubowacž. Šotajšim trón w tebi ma lubosć Boža wobšydnycž a tebie taš wobšnježic, šo we wutrobje ša drugeho knježerja nišdže žaneje měštnosće njeje. Boha jeno šdžělenej wutrobu lubowacž, rěka lubosć k njemu šapřewacž. Ša šym tón šnjeseš, twój Bóh, ty njedyrbiš žanych druhich Bohow mēcž pšchi mni! Šale kašen nječžerpi niz jeno žanych pšchibójškich templow, wot čžłowškich rukow šczinjonych, pšched njej dyrbja tež te woltarje padacž, na kotrychž šo w potajnym woprowa. Ššwětolubosć a šamolubosć je pšchibójštw; wěrna Boža šlužba w tym wobšteji, šo šo lubowaza dušcha žyle Bohu podda.

Duž pruhuj šo, luby čžitarjo, hacž ty tež w tajšej połnej lubosći k Bohu štejšch. Šeli twoja wutroba na

knížomnych wězach wiša, slym pohilenjam město dama, šo wot hrěšnych žadoščow wobtnježuje, dha to njerěka Boha lubowacž i žylej šwojej wutrobu; pschetož sčtož wopradowže lubuješ, i tym šo wutroba wupjelnja a nima ša druhe žaneho ruma wysche. Želi móže twoja dušcha po žylych dnjach a tydženje dolho žywa byčž bješ pomyšlenja na Boha, dha to njerěka Boha lubowacž i žylej šwojej dušchu; pschetož tohož mašch lubo, na teho hušto a pschezo spominasch. Želi do twojich smyšlow jeno druhdy jenotliwa šwětla pruha wot horka šastupa namaka, hewak pač je w nich mrotofa a nóz, dha to njerěka Boha lubowacž i žylej šwojej myšlu; pschetož tajki džen njemóžesč klóncžny mjenowacž, na kotrymž drje klónzo i šhwilemi mrocžele pschekamuje, ale šo rucže šašo šhubi. Wopomni, tróžy rěka: i žylej! Žyła wutroba, žyła dušcha, žyła myšl šo žada w najwjetschej kašni. Wóh, wot kotrehož wschitko mamy, chže, šo bychmy jeho se wschēm lubowali, sčtož šmy a mamy. Wón jako našch njebjeski Wócžez chže wschē šwoje džecži na šwojej wutrobje mēcž a wot nich žyle a polnje lubowany byčž. Teho dla je nam wón šwoju kašē lubosče dač jako tu přenju a najwjetschu, kotraž chže šo hlubofo hacž do dna našcheje snuščkomnosče šacžisčecž a wscho, sčtož je w našchej wutrobje, dušchi a myšli, i nim w lubosčzi šwjacž.

Zaposchtol Pawol mjenuje lubosčž dopjelnjenje šakonja a wucži: sčtož drugeho lubuje, tón je šakon dopjelnil; pschetož kóžda druga kašē je w tymle šlowje wopšchijata: ty dyrbisč šwojeho bližšeho lubowacž jako šam šo. Šotajkim wopšchija kašē lubosče wschitke pschisčluschnosče, kotrež mamy napšhecžo šwojim šobucžlowjekam dopjelnicž. Chže-li něchtó wjedžecž, kač ma šo we wschēch padach napšhecžo nim šadžeržecž, trjeba šebi jeno prajicž: ja chžu jich lubowacž jako šam šo. Ničtó nochže šebi šamemu bolosčž činicž: duž njecžin tež žanemu druhemu bolosčž! Ničtó nochže šwoju šamšnu šchodu: duž njecžin žanemu druhemu šchodu! A sčtož chžesč, šo bychu tebi ludžo činili, to čin ty jim tež; ty chžesč, šo bychu či pomhali: pomhaj jim! chžesč, šo bychu či wodali: wodaj jim! chžesč, šo bychu icžerpliwosčž mēli i twojimi wošebitosčžemi: šnješ ty jich šlabosče! a kač šebi ty pscheješch, šo bychu ludžo tebi twoje škutki a šlowa pschezo k lěpschemu wuloželi, tač šwucžuj šo, tež i teho, sčtož drusy rēcža a činja, bóle to dobre dyžli to šle wušbēhowacž.

A to či čižžo njepadnje, mašch-li jich wopradowže lubo; pschetož lubosčž ma wótre wofo ša dobre pocžinki a mile ša jich smylki. Tač je lubosčž dopjelnjenje šakonja. Chžesč teho dla kašnje džeržecž, dha džerž šo pschede wschēm najwjetscheje kašnje, kralowskeho šakonja lubosče; temu šu wschē druhe kašnje poddane a bjeru i njeho šwoju móž. Duž je to hlubofo a daloko došahaza kašē, kotruž nam tón šnješ jako přenju a najwjetschu pschedštaja. Š njej je wjele wot našž žadane. Teho dla wopomny

2., šo mamy ša nawučenjenje a šwucžowanje najwjetscheje kašnje tež najwjetscheho wucžbneho mišchtra. Wóh šam je ju hižom w šarym šakonju dač a Žesuš Šhryštuš je ju wobtwjerdžil a wobnowil; wón je tušamu se šakonja a profetow jako jadro wschēch bójškich pschikašnijow wušbēhnył a je šo nam se šwojim žiwjenjom, škutkowanjom a čižerpenjom šam jako pschedšnamjo w došonjanej lubosčzi k Bohu a k bližšchemu pschedštajil.

To je tón, kotruž w druhim džēlu našcheho ščenja tež prašchē štaja, na kotruž pač jemu jeho špytowarjo wot-

molwicž njemóža: „Šcho šo wam šda wo Šhryštušu? Čžeji šyn wón je?“ a dama jim se šwojim prašchenjom špóšnacž, šo je tu wjazy dyžli Dawitowy šyn. To je šyn Boži, čižlo ščinjeny i lubosče k hrěšchnemu čiłowjestwu a wot šmilneje lubosče Wótza pošlany, kotruž šo šwojeje bójškeje podobny wupróšdni a šam ponižowasche a bu šhudny našche dla, šo bychmy psches jeho šhudobu bohacžni byli, a je i lubosče ša naš do šmjercže šchol. Wón je našch wucžbny mišchtr pschi nawučenjenju a šwucžowanju přenjeje a najwjetscheje kašnje. W jeho šchuli wučnjemy wutrobne rostacže a šrudobu nad tym, šo šmy šo tač hušto a wjele pschecžimo jeho wyšokej kašni pschehrěšchili a hanibujemy šo teho. W njej njerěka wjazy: ty dyrbisč lubowacž! ale tu rěka: lubujmy jeho, dofelž je wón naš přjedny lubowal! Šow nětko žane nušowanje njeje, ale kašē lubosče ščini šo šnutškomne čižerjenje a my dobywamy šmuzikosčž a móž k jeje dopjelnjenju. Tón šnješ šam nam se šwojim pschikladom do přjedny džē; jeho kralowski šakon wobšteji w jenicžkim šlowcžu: lubosčž! Duž wučny wot njeho, šlědujmy ša nim a wšmimy jeho bójšku kašē lubosče do šwojeje wutrobny, šo by wona našchu wutrobu, dušchu a myšl roššwēcžila a wušwjećžila. Šotom budžemy i polnej lubosčzu Bohu a šwojemu bližšchemu šlužicž móž a pschi tym

3. našonimy, kač je kašē lubosče tež teho dla přenja a najwjetscha mjese wschēmi, dofelž je wona najšbóžnišcha kašē.

Ššwarjenja a hida, o kač tej čiłowštu wutrobu nješbožownu čižnitej! Ščtož šwoje dny i wadženjom a i hadriju wupjelnjuje, šurowi pschecžimo šwojemu šamšnemu žiwjenju. Do hele šo tajki dom pschemobrocža, hdžēž mješ wobydlerjemi nješpschecželstwo knježi a jedyn i druhim wóžnu wjedže, hdny by to tež jeno i kušožnymi šlowami bylo. Kač nješbožownje pač šu tež tam živi, hdžēž drje šebi ničeho šleho njecžinja, ale tež ničeho dobreho; hdžēž šu wutrobny šymne kač lód a bješdžakliwje jedyn porno druhemu šwoje šamšne pucže šhodži. Kač je tole jeno móžno? kač móže šo to tydženje, haj lēta dolho wudžeržecž? To je šapřecže najnadobnišchich potřebow wutrobny a najpřēnscheje pschisčluschnosče, je šabycže najšbóžnišcheho šchescžijanskeho powołanja, pschetož „w mērie je naš Wóh powołač.“ Šlej nětko, pomozniža tuteho mērneho powołanja chže lubosčž byčž: wona chže šle dušchi roškorny i wutrobny a domu wuhnacž a w dušchach šwojemu wohřewazemu šwētku šwēcžicž dacž. Š wotewčže jej šwoje wutrobny a nješwobarajče jej, hdny šo wona wo durje klapa! Nješpschidajče, šo šo plomjo šwētneje a čiželneje lubosče w dušchi hori, psches čižž šo najnadobnišche možy šežeru a ničzo šbytkne njewoštawa ša čižstu lubosčž k Bohu a k bližšchemu. Džeržecže je twjerdže, te šbóžne hodžiny, w kotrychž wy šacžuwacže, šo je lubosčž žiwjenje, šo dobre šwēdomnje i Bohom, dowēra k našchim šwóžbnym, wješele w powołanju a trošcht w horju rufu w ruzy i dopjelnjenjom najwjetscheje mješ kašnjemi du.

A wopomnicže, lubi čižitarjo, kač tale najwjetscha kašē do wscheje wēcžnosče plačži a žohnowanje dama. Pschetož „lubosčž nihdy njewupadnje.“ Š pohladom na tule jejnu wēcžnu plačžiwosčž mjenuje teho dla japoschtol Pawol lubosčž niž jeno dopjelnjenje šakonja, wón ju tež wysche wēry a nadžije pošbēhuje, hdny praji: „Nětk pač wóstanje wēra, nadžija, lubosčž, tele tš; ale lubosčž je najwjetscha mješ nimi.“ (1. Kor. 13, 13.)

czeledzi do jstwy saptupiczy a rčezejche i poslednim napinanjom swojeho hlopa: „Gladajeze kem na moju žalostnu podobu, pfluclajezce na moje stonanje, kedzbujeze na moju smjertnu stynkosc; tudy lezi a bedzi so a mrjeje cizlowje, ki je wopacznie pschibahal! Njes duchowny, ta murja i dzewjecz skalobnych fruchow mjese mnu a Bohom, wona na mojej duschi lezi, wona moju wutrobu lama. Pschimajezce, twjerdze pschimicze! Pschetorhicze zyle — zyle!“ S tymle wolanjom so do hromady swjese, a hdyz tam pohladnychu, be won morwy.

Duchowny dolho mjelczo psched czelom stejesche. Potom so k swobje wobrocziwshi dzjesche: „Sa chzu wam tele dzewjecz flowow mjenowacz, pod kotrymi je wutroba tehle muza so lamala. To su te pschibahanske flowa: „Kaz wernje mi Boh pomhaj psches Jesom Khrysta. Samjen! — Eso w hromadze pokladywshi wuspewajmy Khrysticze, jehnjo Boze a swjaty, Wotcze nasch.“

Kajkiž wubym, tajke žuč.

Wužitne powjedańczo sa mlodych a starych.

(Wokracoowanje.)

Wonezy bechu rjana wjeß. Burjo, sahrondizy a khezkarjo bedzachu wschitzy, kaz so tak rjetnje, w czoplum pierju; nichto njebe khudy, a kody mejesche khlaba doscz jescz; pschetoz woni dzelachu swoje role. Někotry mjes nimi by so hichceze lepje mecž mohł, hdy budzische tak husto do forcžny njezhodzil a tam swobj czaß a swoje pjenjesh njewostajil pschi palenzu a khartach. Forcžmañ niko dom njezonjesche, hdyz tež be dzeßacz dawno wotbiło. Seho czaßnik wjeczor njenahwatowasche, abo tež zyle lasta, hdyz forcžmañ potom, jon nacžahujo a storkajo, na dzeczi a czeledz swarjesche, so pak su jon ssepßali.

Mjes tutymi wschědnymi prósbnikami be tež Surij wohladacz. Seho wschědne dzelo be, do forcžny khodzil a swoje palaze kwědomnje i palenzom saliwacz; dokelz mejesche tola kus mēra a pokoja psched nim, tak dolho hacž be pjany. So durbjesche jeho hospodarstwo pschi tym zyle señcz, won njewopomni, a hdy by tež na to pomyslił, dha wschal tola njeby wo to rodzil; pschetoz jemu njebe ničzo wjazy lubo. Macz drje hospodarstwo domach wjedzesche, tak derje hacž samoh, ale ničzo tola do predka njechasche, wjele wjazy na wschěch stronach klazasche. Czeledz so pschuwuczi k lenjosczzi, a po czaßu tež k njekwěrnosczzi, dokelz njebe hospodarjowe wofo pōdla. Něk hake so macz dohlada, ale bohuzel! jara posdže so dohlada, so i jeje Sufka ničzo njebudže, hacž naposledt proschet, a so wot jich zyleje rjaneje žiwnosczze, kotraž be jena wot najlepschich we Wonezach, ničzo wjazy wysche wostacz njebudže, hacž jenož jejne mjeno; jeli so so Surij njepolēpschuje a so swojeho wopilstwa a swojeje njerodnosczze njewostaji. W tutej bojosczzi chyzsche jeho někto wot teho wrōczicz, na czož be jeho prjedy nadpjerala, ale ji so njeporadzi: won ju wjazy njepoflučasche. Tak so ji señdže, kaz be jej njebo nan wēschēzil. Wona jeho napominasche, wona jeho se khylami proschesche, so by so wopilstwa wostajil, so wo swoju žiwnoscz staral a hospodaril, dokelz hewal wot swojich rjanych polow a swojeho stotu ničzo njewobkhowa. Ale to be kaž hymna woda, to so jeho njejimasche, a won be a wosta kaž prjedy. So tym wona jeho swarjesche a jemu hrozesche; ale i tym jemu pschidže kaž i sudzeli do wohnja: won so roshori a dawasche swojej maczeri wschelake hrošne wudma, wustorka ju se jstwy a wot tam won na smjeczce.

Macz ruzy lamasche a žalosczjesche, ale wono be posdže! Seje hny be jeshadzał a njeßesche swoje plody k jeje njeßožu; wona

njemōzesche nad swojim hynom wjazy dohcz ani se flowami, ani pułami; wona widzesche, so je wscho podarmo; pschi tym tež pōsna, so je kama a jenicžy wona kama byla, ki je bebi swojeho prjedy lubeho hynka takle nawjedowala, jeho sarēcžowajo, a jeho kōsčze sawodžewajo. Wona bebi nek do horichče plakasche kedžo w swojim kucziku, a won, jeje shubjeny hny, so jej smjesche a cžerjesche swoje njekasnostwo dale, so njestarajo wo swoje hospodarstwo. Tak so sta, so won swoje dawki njemōzesche saplaczicz, a bu jemu jene skocz po druhim i hrodže wsate a pschedate, kotrež pschi tym hubjenty wothladanju tež jara duschne njebe, a bu teho dla cžim tunischo pschedate. Dokelz won kam k piczu a k hraczu tež pjenjesh trjebasche, a dokelz i brožnje ani i lubje ničzo wjazy bracz njemējesche, dha požčowasche na pola a luki. So tajkim kydasche nekto dan i nim wschědnje kōbu sa blidom, jedzische i nim se schle a pōzryje wjazy hacž won kam. S nim hladajzy dele dzjesche.

Wesche nasymu a jemu njedzeli psched wjeczorom. Surij dzjesche do kuhodneje wsh na pivo, a i nim kōbu Betschez Jan, Krawcz Gandrij a drusy a be so jich tam wjele naschlo. Woni tam pijachu, mējachu swoje nablasne rēče a žorty. Bože njewjedro pak pschiczeze, a blystasche a hrimasche so tak, so nekotrym wot nich se strachom suby schēczeczachu. Tōn a tamny picz pschesta a flowczka wjazy njepitny; drusy swojej ruzy stynkowschi spody blida dzerzachu, a žadyn žort žanemu wjazy na jash njepschidže. Na jene dobo pak wostachu wschitzy profczi a bechu kaž pobelene scženy sady nich, pschetoz tak so sablyka, so so dsasche, jako by zyle twarjenje we wohnju stalo. Wōrny na to so sahrma, so so zyla stwa hnujesche; wofna schēczeczachu a wschitzy na lawkach so kedžo khablachu. Jako pak po tajkim sahrmanju wonkach wscho smērom wosta, sawola Surij nutskach sa blidom: „Wschtrje, mi hichceze pol khany na te strōzele!“

Ale pil won wot teho palenza ničzo njeje: pschetoz jako jemu jon forcžmañ pschinjeße, nasti wonkach wolanje: „We Wonezach so pali! Bože njewjedro je tam dyrilo!“ — Surij tole sabschawshi be na mēscze strōshy, postany a bežesche stoku domoj. Na wuflekanje swojeje drasty a na spanje we swojim domje won dženka myßlicz njetrjebasche; pschetoz tōn stejesche we wohnju, a prjedy hacž won dom pschidže, be jeho domske, broženi, hrodže a wschitko, schtoz b we nich, na popjel spalene. Surij so k tym rospadanyh a dymjatyh twarjenjam pschibliži, psches shromadženy lud so cžischczesche a hladasche; won dzjesche na druhu stronu so roshladujo, jako by nēscho pytal, a dokelz njenamaka, sa cžimz be hladał, dzjesche won k ludej: ale moja macz tu njeje! — „Tvoju macz je Bože njewjedro sabilo! Woni su ju k tvojej kōtsje donjeßli.“

Duž sta so saho hrimaty hloß k njemu, kaž psched malej khwilu i mrōczelow; ale nek niz i mrōczelow, ale i jeho wutrobny. Tōn dzjesche k njemu: to je twōj stutk, Surjo, to by ty cžimil — macz by moril — nana by skōzowal — a swoju lubu Sañžu by do rowa pschinjeß! — to wschitko by se swojej njeprawej pschibahu dokonjal! — A won sebra so a bežesche prjecz kaž wrōtny. Seho pscheczestwo natwari jemu saho, won pak wostajnje pijesche a pytasche swoje palaze kwědomnje i palenzom salecz a wuhafnycz. (Pschichodnje dale.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Wobščerna rosprawa wo poßedzenju herbssteje prebārsteje konferenzy mōže so dla pobrachowanja mēstna hake sa tydžen woczischczecz.

— Kholera w stronach Wisly a Wōdry je saho trochu pschibjerala. Wschěch hromadze je na kholeru 272 wōßobow skhorilo, i kotrychž je 90 wumrjelo.